SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:856

av Sten Bergheden m.fl. (M)

Ett stärkt skydd för Sveriges skjutbanor

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningarna att införa en möjlighet att klassificera strategiskt viktiga skjutbanor som både riksintresse och kritisk infrastruktur och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över om övriga skjutbanor av betydelse för jakt, sportskytte, frivillig försvarsverksamhet, totalförsvar m.m. ska kunna klassificeras som kritisk infrastruktur eller samhällsviktig verksamhet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige befinner sig i en tid då totalförsvaret byggs ut och beredskapen stärks. Försvarsmakten växer, hemvärnet utvecklas och de frivilliga försvarsorganisationerna får en allt viktigare roll. Samtidigt är tillgången till skjutbanor en grundläggande förutsättning för att jägare, sportskyttar, hemvärnspersonal, polisen och frivilliga försvarsorganisationer ska kunna upprätthålla sina kunskaper och färdigheter.

Trots detta har många skjutbanor under lång tid fått allt svårare förutsättningar.

Bostadsbyggande och annan exploatering sker ofta allt närmare befintliga skjutbanor, vilket leder till konflikter som begränsar verksamheten eller i vissa fall innebär att banor tvingas läggas ned. Det blir ju helt orimligt när en ny

bostadsbyggnation ska begränsa en redan befintlig skjutbanas verksamhet. Ny bostadsbyggnationen trycker bort den redan etablerade skjutbanan och tvingar också fram nya och begränsade skjuttider vilket gör att skjutbanan på sikt kan tvingas läggas ner. När en skjutbana väl försvinner är den ofta mycket svår att ersätta. Att etablera en ny anläggning kräver omfattande tillståndsprocesser, betydande investeringar och tillgång till lämplig mark. Sverige har omkring 300 000 jägare samt ett stort antal aktiva sportskyttar runt om i landet. För dessa grupper är tillgången till fungerande skjutbanor avgörande för att kunna träna säkert, genomföra prov och upprätthålla en hög skjutskicklighet. Detta är viktigt både ur ett säkerhetsperspektiv och för att bibehålla kompetens både för jakten och målskyttet men också en värdefull kompetens som samhället behöver i kris- och krigssituationer.

Regeringen har uppmärksammat frågan. Regeringen har konstaterat att civila skjutbanor har stor betydelse för jägarkåren, skytterörelsen, frivilliga försvarsorganisationer och totalförsvaret samt tagit initiativ för att se över förutsättningarna för civila skjutbanor i Sverige. Att regeringen själv lyfter fram skjutbanornas betydelse visar att frågan inte längre enbart handlar om fritidsverksamhet utan också om beredskap och nationell säkerhet. Samtidigt visar utvecklingen i vårt grannland Finland att frågan kan hanteras mer strategiskt. Finlands inrikesministerium arbetar aktivt för att stärka tillgången till skjutbanor, förenkla tillståndsprocesser och förbättra förutsättningarna för nya och befintliga anläggningar. Målsättningen är att Finland ska ha omkring 1 000 utomhusskjutbanor vid årtiondets slut. Arbetet motiveras bland annat av behoven inom jakt, sportskytte, reservistverksamhet, myndighetsutbildning och totalförsvar.

Sverige bör ta intryck av denna utveckling och skapa ett tydligare nationellt skydd för viktiga skjutbanor. Alla skjutbanor har inte samma betydelse. Vissa anläggningar har en sådan regional eller nationell funktion att de är av särskilt stor vikt för jägare, sportskyttar, frivilliga försvarsorganisationer, polis och totalförsvar. Det kan handla om större regionala skyttecentrum, anläggningar som används av flera organisationer eller banor som saknar realistiska alternativ inom stora geografiska områden. Dessa strategiskt viktiga skjutbanor bör kunna klassificeras både som riksintresse och som kritisk infrastruktur. En sådan ordning skulle ge ett starkare skydd i den fysiska planeringen och minska risken att samhällsviktiga verksamheter trängs undan av annan markanvändning. Samtidigt skulle deras betydelse för Sveriges krisberedskap och totalförsvar tydliggöras. Övriga skjutbanor fyller också en viktig samhällsfunktion och

bör därför kunna klassificeras som kritisk infrastruktur eller samhällsviktig verksamhet. Det skulle ge kommuner och myndigheter ett tydligare ansvar att väga in skjutbanornas långsiktiga betydelse vid planering och tillståndsprövningar samtidigt som deras roll för jakt, skytte, beredskap och frivillig försvarsverksamhet erkänns. Om Sverige menar allvar med att stärka totalförsvaret, den civila beredskapen och förutsättningarna för landets jägare och sportskyttar måste även den infrastruktur som krävs för utbildning och träning ges långsiktiga och stabila villkor. Skjutbanor är en viktig del av denna infrastruktur och bör därför ges ett starkare skydd än i dag.

Sten Bergheden (M)

Oliver Rosengren (M) *Lars Beckman (M)*

Crister Carlsson (M) *Johanna Rantsi (M)*